

Mixen van A tot Z met All Star Fresh

Over de techniek van het mixen is al heel wat geschreven in Disco Dance. Deejays ervaren het als een van de leukste bijkomstigheden van het platen draaien voor een dansend publiek. Van-

daar dat ons regelmatig vragen bereiken over dat mixen, en vooral de vele nieuwe abonnees bestoken ons hiermee. Vandaar dat we besloten hebben de hele mixmaterie nog maar eens van a tot z in Disco Dance door te nemen. We hebben hiervoor een van de bekendste mixers van Nederland gevraagd een serie artikelen te schrijven: Juan Elmzoon uit Amsterdam, beter bekend als All Star Fresh. Want bij mixen komt nog heel wat kijken. De juiste draaitafels, slipmatten, pick-up elementen, mengpanelen, koptelefoons, bandrecorders, plak- en knipsets, eventuele randapparatuur; ga d'r maar aan staan. En als je dat allemaal hebt, wat kun je er dan mee doen? Er zijn heel wat technieken te bemeesteren, zoals het BPM tellen, toonsoort bepalen, verschillende soorten overgangen maken, scratchen en ga zo maar door. Over een paar maanden kun je het allemaal weten en net als de cracks op dit gebied roepen: "Coz I can do it in the mix!"... Het woord is aan All Star Fresh.

In deze eerste aflevering eerst maar iets over het ontstaan van het mixen, en wat algemene opmerkingen over deze techniek.

Het mixen begint steeds meer door te dringen in swingend Nederland. Is het een rage? Who knows! Voor mij in ieder geval niet. Het mixen is eigenlijk uit pure noodzaak begonnen. Hoezo? Nou gewoon in de midden eind jaren 70 waren er nog geen 12 inch platen op de markt. De disco platen van toen duurden zo ongeveer 3 minuten. Als je in een discotheek uit je bol ging van een plaat maar hij duurde maar 3 minuten, dan was je gauw uitgedanst. Zo kwamen er een paar d.j.'s op het idee om de plaat te verlengen, met of de break van de plaat, of met de instrumentale versie, maar dan wel in de maat doorgaand. Zo duurde een plaat dan wel 2 maal zo lang. Het bleek een succes te zijn in de discotheeken om de platen te verlengen en de platenindustrie sloot zich daarbij aan.

Men begon een proef met 12 inch platen. Op zo'n 12 inch kreeg je dan de verlengde versie van de gewone single, de "extended version". Tot zover was het dus nog gewoon een kwestie van dezelfde platen in elkaar mixen. Maar ja, als je twee verschillende platen had, die ongeveer even snel liepen en je was een handige d.j. (en je wilde je publiek niet onnodig zeg maar uit hun "dance trance" laten gaan), dan mixte je op de beat die platen in elkaar.

Steady

In de "early days" was het mixen eigenlijk moeilijker dan nu. De apparatuur was nog niet zo geavanceerd als nu: dus preciese pitch controle, snel startende draaitafels, uitgebreide mengpanelen. Het moeilijkst van het mixen van toen was eigenlijk het mixen zelf. De platen van vroeger werden nog zonder drumcomputer opgenomen, dus de drummer moest gewoon heel

All Star Fresh

"steady" drummen. Maar zelfs de beste drummer verloopt wel eens.

Bijvoorbeeld: je mixt een plaat in en in de break van de andere plaat maakt de drummer een kleine nabeat, dan moet je het maar zo "clean" mogelijk proberen te corrigeren. Tegenwoordig is het al stukken makkelijker, omdat de platen meestal met een drumcomputer zijn opgenomen, dus verloopt de beat niet. Behalve als het slecht ge-"edit" is, geknipt dus, dan wil hij wel eens verlopen.

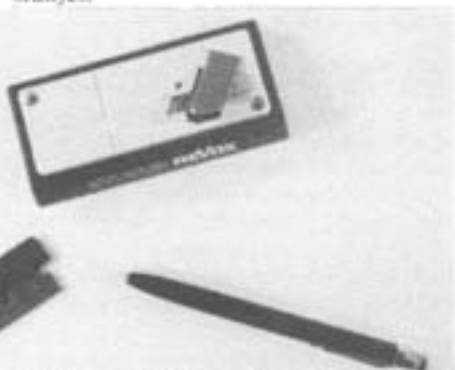
Vandaag de dag ontwikkelen de internationale topmixers zich steeds meer als artiesten. Remixers als John "Jellybean" Benitez brengen platen uit onder hun eigen naam, en live-mixers als Mantronik en Jazzy Jeff gaan daarnaast ook de bühne op met groot succes. Volgende maand gaan we in op de apparatuur.

Mixen van A tot Z met All Star Fresh

In deze aflevering van "mixen van A tot Z" gaan we het hebben over "knippen en plakken", oftewel "editing". De basis voor het knippen is een goed gehoor en fantasie. Nederlands bekendste re-mixers (re-editors) zijn o.a. Rutger Kroese, Peter Slaghuis en natuurlijk de wereldbekende Ben Liebrand. Deze re-mixers zijn ieder afzonderlijk herkenbaar door hun eigen interpretatie van het re-mixen. In Nederland lopen trouwens meer goede re-mixers rond, zoals Lex van Coevorden en Raymond Adriaanse (die helaas gestopt is).

Editing is letterlijk vertaald; het verwijderen van stukjes tape van je spoelendeck. Het gaat erom stukjes muziek weg te laten om de volgende redenen:

- het weglaten van stukjes muziek en het verbinden met andere, beter klinkende stukjes.

De plak en knipsel van Revox bevat het snijblokje waarop een gleuf voor de band is uitgespaard, een scheermesje voor 90° snijden, plakband en een markerpotlood om streepjes op de band te zetten. Heel handig van dit snijblokje is, dat er ook een scheermesje op gemonteerd is om 45° te snijden. De set kost in de winkel ± 50 gulden.

- Je kan een plaat helemaal veranderen, door coupletten, refreinen en instrumentale stukjes van de plaat te verwisselen.

- Het is natuurlijk ook mogelijk om kleinere stukjes weg te laten (bepaalde noten), of het meerdere malen opnemen van bepaalde gedeeltes, bijvoorbeeld een slag van de drum, een noot van de synth, een stukje zang of gesproken woord, om een soort loopeffect te krijgen, oftewel een stotter-effect.

Wat heb je nodig?

Het is belangrijk dat je met goed materiaal werkt, want het is b.v. niet leuk als er iets mis gaat omdat je tapedeck het begeeft in het midden van je mix.

Ten eerste natuurlijk de tape-recorder (spoelendeck). De meest gebruikte professionele tape-recorder is de Revox PR 99, maar deze is zeer prijzig. Verder kun je kiezen uit andere recorders, zoals de Revox A77 of de bekende B77, het liefst met snelheid 38. Wat heb je nog meer nodig eh.. even kijken.. Aha! Een of twee scheermesjes, splicing tape (dat is een speciaal soort plakband), een speciaal soort potlood om de achterkant van de tape te markeren, een knipblok waar je de band

op legt om te snijden, een lineaal, (het liefst doorzichtig), en een puntenslijper. In apparatuur-speciaalzaken kun je deze attributen vinden, vaak als complete set. De snelheid van de tape-recorder is ook belangrijk; hoe hoger de snelheid hoe beter en hoe zuiverder de "edits" worden. 38 is de beste snelheid.

Voordat je begint, moet je ervoor zorgen dat je handen vet-vrij zijn. Als je de tape aanraakt en je handen zijn vet dan heb je kans op "dropouts" oftewel het wegvallen van het geluid. Dus vetvrije handen, het beste is om je handen te reinigen met Isopropyl Alcohol, want daar maak je ook de koppen van de recorder mee schoon. Je moet alles regelmatig reinigen voor een konstante kwaliteit.

Het knippen zelf

Je hebt nodig; een scheermesje dat aan één kant snijdt en het potlood. Ten eerste moet je weten wat een maat is (ik denk dat jullie dat wel weten). Dat zijn vier slagen/tellen. Stel je voor dat een plaat een lang intro heeft van 32 slagen (beats) en daarna overgaat naar het eerste couplet. Je wilt het intro veranderen omdat na 16 beats er een synth bij komt en die wil je er niet in hebben. Dan neem je de eerste 4 maten op en bij de 17e beat stop je de recorder. Zet je recorder op pauze en haal de spoelen heen en weer. Op de 17e slag stop je waar de slag begint en op de afspeelkop markeer je dit punt. Dat is het punt waar je gaat knippen (snijden). Maar je moet nog niet knippen want je hebt nog geen verbinding, dus ga je naar het eerste couplet en daar markeer je de eerste slag. Al het tussenliggende tape snij je weg, vanaf en tot de markering en je moet het stuk tape nog

niet weggooiden, want als je verkeerd gesneden hebt, kun je het weer aan elkaar zetten. Je verbindt het intro met het eerste couplet en je hebt al je eigen versie. Het snijden gebeurt natuurlijk op het editing-blok. Gebruik hiervoor alleen het speciale mesje en niet b.v. een schaar, want die kan magnetisch zijn en dat zou het signaal op de tape kunnen beschadigen. Je snijdt de tape verticaal in een hoek van 90 graden of nog beter, in een hoek van 45 graden. Als je snijdt moet je de tape wel goed vasthouden, want anders kan de tape verschuiven. Wanneer de twee gedeeltes aan elkaar geplakt moeten worden, dan zet je ze op het editing-blok en dan schuif je de twee uiteinden aan elkaar totdat ze tegen elkaar aan zitten. Er mag geen ruimte tussen zitten en ze moeten elkaar niet overlappen. Dan neem je de splicing tape (plakband), een stukje dat niet langer is dan 2 cm. Die plak je dan over de twee gedeeltes heen. Een goede edit moet je eigenlijk niet horen. In het begin zal het een beetje moeilijk gaan, maar oefening baart kunst. Als je dit een beetje kunt dan kun je ook herhalingen gaan maken. Bepaalde stukjes worden dan snel achter elkaar herhaald, waardoor je een soort stotter effect krijgt. Tegenwoordig worden hiervoor samplers gebruikt, die het knippen overbodig maken. Maar knippen is wel veel goedkoper natuurlijk. Voor de rest hangt alles af van je eigen fantasie. Succes met het knippen en plakken. ■

De gemarkeerde band ligt in het snijblok om 90° gesneden te worden. Daarna leg je het nieuwe stuk tape in de gleuf en plak je ze precies aan elkaar.

